

Belinda Bauer

Exit

A.W. Bruna Uitgevers

De opdracht

De sleutel lag onder de mat.

Zoals gewoonlijk.

Felix Pink vond die voorspelbaarheid geruststellend, ook al was de voorspelbare afloop de dood.

‘Daar gaan we dan,’ zei Chris, terwijl hij de sleutel in het slot stak.

Chris praatte te veel, maar Felix zei er nooit iets van. Hij vermoedde dat het door de zenuwen kwam. Zelf had hij al een hele tijd geen last meer van zenuwen. Hij schraapte zijn keel, trok zijn manchetten recht en liep achter zijn handlanger aan het huis in.

Het huis rook naar het gruis dat aan de binnenkant van medicijnflesjes zat. Dat was vaak zo.

Ze bleven in de gang staan en Chris riep: ‘Hallo?’

Het was stil, afgezien van het getik van een klok ergens in het huis. Felix kon horen dat het geen echte klok was, maar eentje die op batterijen werkte en een zacht tikkend geluid nabootste, zodat mensen dachten dat ze ouderwetse waar kregen voor hun geld.

Op de derde traptrede zag hij een briefje staan, dubbelgevouwen als een soort tent, net een tafelkaartje bij een bruiloft.

BOVEN

Hij pakte het op en liet het aan Chris zien, die meteen de trap op liep. Felix nam even de tijd om het briefje een paar keer op te vouwen en in zijn aktekoffertje te stoppen. Daarna greep hij de trapleuning vast. Hij was van nature al voorzichtig, maar als er een opdracht moest worden uitgevoerd, werd

het een bewuste inspanning.

Chris stond op de overloop op hem te wachten.

‘Hallo?’

‘Hallo.’ Het antwoord klonk zacht.

In de grote slaapkamer aan de voorkant van het huis lag een man op een bed. Hij leunde tegen een paar kussens met zijn gezicht naar het erkerraam, dat uitkeek op een vergelijkbaar raam aan de overkant van de straat.

‘Rufus Collins?’ vroeg Felix.

De man op het bed knikte zwakjes.

‘Ik ben John en dat is Chris.’

Meneer Collins knikte nog een keer, alsof hij wist waarom ze daar waren, en deed zijn ogen dicht.

Felix had de naam John gekozen, omdat hij hem capabel vond klinken. Margaret had een arts gehad die John Tolworth heette en heel lang capabel had geleken. Het was niet zijn schuld dat hij uiteindelijk was verslagen door de dood.

Uiteindelijk versloeg de dood hen allemaal.

Hij wist niet hoe Chris in het echt heette. Dat was voor iedereen beter.

Er stond een stoel naast het bed. Felix ging zitten en zette zijn koffertje naast zich neer op de vloer. Op het nachtkastje was geen ruimte vanwege de medicijnen en papieren zakdoekjes.

De tank was er al. Van dof grijs metaal, net een kleine duikfles, met een doorzichtig slangetje eraan dat was verbonden met het plastic gezichtsmasker dat onder de kin van de man hing. Een oud ogend stuk elastiek liep van het masker om de nek van de man en achter zijn oren langs, die daardoor een beetje ombogen. Een knokige hand rustte beschermend op het masker, alsof hij bang was dat iemand het zou stelen.

‘Ik ga even een andere stoel halen,’ zei Chris, en hij verliet de kamer.

Felix keek naar meneer Collins. Hij was oud, maar waarschijnlijk niet ouder dan Felix zelf, die vijfenzeventig was. De man was echter ziek en dat maakte een wereld van verschil,

want hij leek wel honderd. De geelgrauwe huid zat zo strak om zijn wangen en voorhoofd gespannen dat deze eruitzag alsof hij elk moment kon scheuren. De man ademde rochelend, alsof hij moest hoesten, maar daar de kracht niet voor had.

Chris kwam puffend terug met een kleine houten leunstoel, die hij met een harde bons aan de andere kant van het bed neerzette.

Meneer Collins deed zijn ogen open en zijn hand klemde zich om het masker.

‘Sorry,’ zei Chris.

De zieke man deed zijn ogen weer dicht.

Toen bleven ze wachten.

Het was zo stil in het huis dat Felix de neptikjes van de klok beneden kon horen. Af en toe zoefden er buiten auto’s voorbij en haalde meneer Collins adem. Elke ademhaling was anders dan de vorige, alsof hij elke keer opnieuw leerde ademen en probeerde te ontdekken wat de beste manier was. Soms was de ademhaling kort en hijgend, soms langgerekt en piepend. De enige constante factor was de zachte rochel.

Felix legde zijn handen gevouwen op zijn schoot als een priester en wachtte.

‘Hoe lang hebben we?’ vroeg Chris met een blik op de deur.

Felix had een horloge om, maar keek er niet op. ‘We hebben geen haast,’ zei hij.

Dat was waar. Zo ging het meestal. Het gebeurde zelden snel. Zo nu en dan gebeurde het zelfs helemaal niet...

De ene keer verliep het zoals verwacht, de andere keer niet.

De ene keer volbrachten ze hun opdracht, de andere keer niet.

Uiteindelijk was de afloop natuurlijk onvermijdelijk, maar op de korte termijn moest een Exitier leren om geduld te hebben.

Felix was altijd een geduldig man geweest. Hij had zelfs overwogen om zichzelf Job te noemen in plaats van John, maar in tegenstelling tot John zou Job te veel belangstelling hebben ge-

wekt. En belangstelling moest koste wat het kost worden vermeden.

Maar hij kon wel net zo geduldig wachten als Job. Ze wachtten allebei.

Eén uur.

Twee.

Felix moest oppassen dat hij niet in slaap viel. 's Avonds kostte het hem moeite om in slaap te komen, maar overdag dutte hij vaak in. Maar nooit tijdens een opdracht. Hij tuurde naar de boekenkast en probeerde zich de verhaallijnen te herinneren van de boeken die hij had gelezen. Dickens. Tolkien. Hij dacht terug aan zijn bruiloft en probeerde zich alle gasten voor de geest te halen. Chris was bezig met een sudoku en zijn bifocale bril klemde zich uit alle macht vast aan het puntje van zijn neus. Felix kon maar niet aan een bifocale bril wennen. De opticien, mevrouw... kom, hoe heette ze ook alweer? Nou ja, zij had hem verteld dat hij voor iemand van zijn leeftijd goede ogen had, wat hem enigszins geruststelde. Hij was een knoop van zijn manchet kwijt. Vervelend. Gelukkig bewaarde hij altijd alle reserveknopen, dus waarschijnlijk had hij er wel eentje liggen die bij het overhemd paste...

Uit eerbied voor de zieke man slikte hij een gaap in, maar hij miste daardoor wel het gevoel dat zijn luchtwegen schoon werden geblazen. Hij had ergens gelezen dat patiënten na de introductie van de ijzeren long alsnog waren gestorven, ook al haalden ze adem, omdat er geen rekening mee was gehouden dat er zo nu en dan werd gezucht. Ademhalen alleen was niet genoeg. Hij hoopte dat het waar was. Je kon tegenwoordig niet alles geloven wat je las.

Buiten kwamen kinderen voorbij. De scholen waren uit. Vreemd genoeg herinnerde Felix zich dat moment beter dan ooit. De lange wandeling naar huis. De zware tas. De zogenaamde gevechten die soms opeens omsloegen in echte. De aanblik van de kale neuzen van zijn schoenen en zijn met korsten bedekte knieën, en zijn rammelende maag die eten verlangde...

Felix tilde geruisloos zijn koffertje op zijn knieën.
Meneer Collins deed zijn ogen open en keek hem aan.
‘Hebt u er bezwaar tegen als ik even wat eet?’ vroeg Felix beleefd aan hem.

Meneer Collins keek hem een tikje geamuseerd aan. ‘Ga uw gang,’ fluisterde hij.

‘Kan ik iets te eten of drinken voor u halen?’

Meneer Collins schudde bijna onmerkbaar zijn hoofd.

Felix haalde de roodgeruite thermosfles tevoorschijn en een in aluminiumfolie gehuld pakketje, dat na het uitpakken een dubbele boterham bleek te bevatten. Witbrood met aardbeienjam, een kinderlijke voorkeur die hij ondanks zijn leeftijd en waardigheid nooit had weten af te schudden.

Hij had de rantsoenering na de oorlog nog meegemaakt.

De man op het bed sloeg hem gade terwijl hij zijn brood at en zijn thee dronk.

Het geluid van de kinderen vervaagde.

De klok deed alsof hij tikte.

Chris’ kin zakte op zijn borst en zijn mond viel open.

Toen Felix zijn brood en zijn thee ophad, haalde hij een schoon papieren zakdoekje uit zijn zak om het bekertje droog te vegen voordat hij het terugschroefde op de thermosfles. Het stukje aluminiumfolie vouwde hij netjes op voor hergebruik. Hij stopte ze allebei terug in zijn koffertje, samen met het gebruikte papieren zakdoekje, en klapte geruisloos het deksel dicht.

Voordat hij het op slot kon doen, schoof meneer Collins het masker op zijn gezicht.

‘Dank u wel,’ prevelde hij. Toen overleed hij.

Ze hielden de debriefing in een café in de buurt.

Hoewel er weinig te bespreken viel, bestelde Chris toch een tosti met ham en kaas, een plak cake en een grote cappuccino.

Felix had natuurlijk al gegeten, maar bestelde thee om hem gezelschap te houden.

Terwijl ze op het eten wachtten, zei Chris opeens: ‘Ik doe het niet meer.’

Hij keek alsof hij een pittige strijd verwachtte, maar toen die niet losbarstte, ging hij verder: ‘Het wordt me allemaal te veel. Al die doden.’

Felix bewoog het theezakje heen en weer door de theepot. ‘Tja,’ zei hij, alsof hij iets wilde zeggen, maar dat deed hij niet. Hij liet het ‘Tja’ tussen hen in hangen.

Eerlijk gezegd kon hij het Chris niet kwalijk nemen. Hij vond het natuurlijk wel jammer dat hij ermee zou stoppen, want dat betekende dat hij aan een nieuwe partner zou moeten wennen. Ook vond hij dat Chris belangrijk werk opgaf. Ze waren toch al met te weinig mensen. Dat zei Geoffrey altijd tijdens de onsamenvangende telefoongesprekken wanneer hij Felix ’s avonds laat thuis belde.

We hebben meer mensen nodig zoals wij, zei Geoffrey regelmatig. Sterke mensen die bereid zijn om de verantwoordelijkheid op zich te nemen. Want als wij het niet doen, wie dan wel? Vertel me dat eens, Rob. Als wij het niet doen, wie dan wel?

Geoffrey noemde hem vaak Rob. Felix had de indruk dat Geoffrey op die momenten dronken was, maar als dat inderdaad zo was, had hij daar wel begrip voor. Geoffrey had de ziekte van Parkinson. Hij was afhankelijk van krukken en soms een rolstoel, dus als hij zonder morsen een glas naar zijn mond had weten te brengen, dan had hij ook wel het recht om dronken te zijn, vond Felix.

Hij had de man natuurlijk nooit ontmoet. Hij wist niet eens waar hij woonde. De Exitiers gingen heel zorgvuldig om met anonimiteit. Geoffrey moedigde het gebruik van pseudoniemen aan en waarschuwde Felix voortdurend om nooit iemand aan de telefoon te woord te staan die beweerde dat hij namens de Exitiers belde.

Om ons allemaal te beschermen, Rob, had hij met dubbele tong gezegd. Een gedeeld geheim is een verloren geheim.

Geoffrey was degene die de naam Exitiers had bedacht.

Net als de musketiers, begrijp je wel? had hij Felix meer dan eens uitgelegd. *Eén voor allen, allen voor één. Tenslotte kan niet iedereen het zich veroorloven om naar Zwitserland af te reizen.* Felix had zich afgevraagd of dat soms betekende dat Geoffrey het zich zélf niet kon veroorloven om naar Zwitserland af te reizen.

Een drukke, bazige vrouw met haar haren in een goudgeel knotje zette Chris' bestelling op de tafel. Felix schrok met knipperende ogen op uit zijn gedachtewereld en was weer terug in het café.

'Wat vind je ervan?' vroeg Chris. Het klonk alsof hij eigenlijk wilde dat het hem uit zijn hoofd werd gepraat, maar Felix probeerde het niet eens. Het werk als Exitier draaide in de eerste plaats om rechten en dat hield in dat Chris het recht had om de groep te verlaten, precies zoals hun klanten het recht hadden om het aardse leven te verlaten: zonder dat er een oordeel over hen werd geveld, zonder dat ze met vragen werden lastiggevalen en zonder pogingen om hen over te halen het tegenovergestelde te doen.

Bovendien was Felix van mening dat als Chris het werk wilde opgeven, hij misschien niet langer geschikt was om Exitier te zijn. Dat hij niet standvastig was.

Standvastigheid was weliswaar niet hip meer, maar het was een eigenschap die Felix altijd had bewonderd. Hij wilde graag geloven dat hij een standvastige echtgenoot was geweest voor Margaret. Ook nadat ze hem alleen had achtergelaten met hun herinneringen.

Zelfs daarna.

Standvastig.

'John?'

'Ja?' Felix' hoofd was even leeg, maar toen schoot hem weer te binnen dat Chris hem had gevraagd wat hij ervan vond dat hij de Exitiers wilde verlaten.

Hij schraapte zijn keel en zei: 'Ik begrijp het wel.' Chris knikte dankbaar, alsof Felix zijn beslissing actief had gesteund.

Chris nam een enorme hap van zijn tosti en er droop een lange sliert gesmolten kaas over zijn onderlip op zijn donkerblauwe stropdas.

Felix vertrok zijn gezicht, maar slaagde erin zichzelf in bedwang te houden en veegde de sliert niet weg. Chris was niet zijn zoon.

Chris at de rest van de tosti zonder verdere kaasincidenten op, verorberde de cake en dronk zijn cappuccino op.

Ze werden geadviseerd om met het openbaar vervoer naar een opdracht te gaan, om te voorkomen dat hun auto door beveiligingscamera's werd vastgelegd, dus wandelden ze samen naar station Bristol Temple Meads. Chris gaf hem een hand en zei: 'Succes, John.' Felix zei iets vergelijkbaars terug en Chris liep weg om de trein naar huis te halen. Felix dacht dat hij in de buurt van Winchester woonde, maar wist het niet zeker.

Zelf wandelde hij naar het drie kilometer verderop gelegen busstation, waar hij de bus terug naar Noord-Devon nam.

Mabel stond hem met een boze blik in de gang op te wachten. Bij de achterdeur lag een plas urine.

Het was zijn eigen schuld, bedacht hij. Hij keek op de klok. Hij was negen uur weg geweest. De volgende keer zou hij de buurvrouw, mevrouw Knott, vragen om op Mabel te passen. Mevrouw Knott onderbrak hun wandelingetjes altijd om met hem over Mabel te praten, alsof ze een prijswinnaar van de Crufts hondenshow was in plaats van een borstelharig mormel met adem waarmee je verf kon afbranden.

Hij deed de deur naar de tuin open en Mabel schonk hem een vernietigende blik die duidelijk zei dat het nu natuurlijk te laat was, voordat ze langzaam naar buiten schreed.

Hij ruimde het plasje op met het sportkatern uit de *The Telegraph* van de vorige dag en een fles bleekmiddel. Nadat hij zijn handen had gewassen, zette hij zijn koffertje op de keukentafel om er de thermosfles uit te halen. Hij waste hem af en zette zowel de fles als het bijbehorende bekertje ondersteboven op

het druiprek. Hij vouwde de aluminiumfolie open die om zijn brood had gezeten, schudde de kruimels eraf en veegde met een doekje een kloddertje jam weg. Toen vouwde hij de folie weer op en legde hij hem in de op een na bovenste la bij andere stukjes opgevouwen aluminiumfolie, papieren en plastic zakjes, elastiekjes en stukjes touw.

Ten slotte haalde hij de zilvergrijze tank met distikstofmonoxide en het doorzichtige plastic masker tevoorschijn. Hij veegde...

alles

... eraf en stopte ze in twee verschillende boodschappentassen. Morgen zou hij de tank meenemen om in een afvalcontainer te gooien bij de bibliotheek, waar hij toch naartoe moest om een boek over de migratieroutes van zeevogels te verlenen. De dag erna zou hij het masker en de slang in de recyclecontainer van iemand anders stoppen.

Felix vond het nooit leuk om bewijsmateriaal te dumpen. Het voelde allemaal erg onfris aan. Wat de Exitiers deden, was natuurlijk niet illegaal. Dat had hij grondig uitgezocht. Zolang ze de klant maar niet actief hielpen. Niet aanmoedigden. Niet de tank met distikstofmonoxide aanreikten, door Geoffrey steevast aangeduid als 'het instrument des doods'. Zolang ze alleen maar bij de klant zaten en getuige waren van diens levenseinde, was er niets aan de hand. De klant overleed snel en pijnloos, en de familieleden kregen de geruststelling dat hun dierbare niet alleen was gestorven, zonder dat ze zelf betrokken waren bij diens dood. Iedereen kreeg wat hij of zij wenste. Soms liep een verzekeringsmaatschappij een paar premies mis, maar aangezien nodeloos lang lijden een voorwaarde was voor het vervullen van hun contractuele verplichtingen, was Felix' geweten zuiver. Toch zou het dom zijn om iets te laten slingeren wat voor een achterdochtige geest aanleiding kon zijn om lastige vragen te stellen over wat in eerste instantie de volkomen verwachte dood van een terminaal zieke patiënt had geleken. En Felix Pink was beslist geen domme man.

Hij maakte het hoekkastje open. Zijn eigen tanks met distikstofmonoxide stonden achter het hondenvoer. Hij had ze gekocht via een behulpzame tandarts die Geoffrey had aanbevolen na de derde of vierde Exit die Felix had bijgewoond. Mevrouw Casper, een lief ogende vrouw met een motorneuronziekte. Tegen die tijd had Felix genoeg gezien om te weten dat hiermee op eenvoudige, zachtaardige wijze een eind aan het leven kwam. Hij bestelde om de zoveel tijd een nieuwe tank, om er zeker van te zijn dat het goedje zou werken. Op een dag zou Felix de tank zelf nodig hebben en dan stond er eentje klaar. Liever vroeg dan laat, hoopte hij. Maar niet eerder dan Mabel natuurlijk, want in dit tijdperk van *bichpoos* en labradoedels zou niemand zo'n oud ruwharig mormel adopteren, en al helemaal geen oud ruwharig mormel dat het leuk vond om met haar snoet in vossenpoep te wroeten.

Maar zodra Mabel er niet meer was, zou zijn tijd komen...

Mabel had de vorige avond een blikje lamsvlees met groente gehad, dus het leek hem beter dat ze die avond geen rood vlees kreeg. Tonijn misschien, of kipterrine. Felix hield het blikje op een armlengte afstand om de ingrediënten van de kipterrine te kunnen lezen en stelde teleurgesteld vast dat die slechts zeven procent vleesproducten bevatte. Vleesproducten. Dat betekende dat er een kans bestond dat een deel van die zeven procent niet eens kip was. Felix vroeg zich af welke vleessoort de producent nog minderwaardiger vond dan kip en liever aanduidde als 'vlees' dan eerlijk op het etiket te vermelden wat het was.

Mabel duwde met haar neus tegen zijn kuit.

'Ja, ja,' zei hij. Hij deed de tonijn in haar kom en zette deze op het plastic matje dat de vloer beschermde tegen geknoei.

Tegen de tijd dat hij langzaam, met gepaste eerbied voor zijn krakkemikkige heup, overeind was gekomen en naar beneden keek, had Mabel de tonijn al naar binnen geschrokt en keek ze verwachtingsvol naar hem op. Hij schonk geen aandacht aan haar en liep langzaam naar de slaapkamer om zijn donkerblauwe regenjack op te bergen. Het was waarschijnlijk de laatste

keer geweest dat hij de jas dit jaar zou dragen, tenzij er onverwacht nog een koude periode werd voorspeld.

Hij bleef voor de openstaande kledingkast staan en bekeek met een pragmatische blik zijn garderobe.

De tijd dat Felix Pink nieuwe kleding kocht, lag inmiddels achter hem. Een jaar geleden had hij zijn laatste pakje met drie onderbroeken gekocht en de sokken die hij nu had, zouden tot het einde meegaan. Het was een vreemde gedachte dat zijn sokken hem zouden overleven.

Met andere dingen was dat ook al gebeurd.

Het laatste huis.

De laatste auto.

Felix vroeg zich af hoe nauwkeurig hij het zou blijven bijhouden, hoe diep hij kon zinken. De laatste spuitbus met scheerschuim? De laatste pot jam? Hij vroeg zich weleens af of zijn laatste bewuste gedachte tijdens het stervensproces aan de kwart liter melk zou zijn die in de koelkast stond te bederven.

Hij had drie nette pakken, een van tweed, een donkerblauw met krijtstreep en een zwart, en vijf overhemden, vier witte en één geruit houthakkershemd in gedempte kleuren. Dat laatste was bestemd voor bezigheden buitenshuis, maar hij droeg het eigenlijk alleen maar in de tuin. Verder twee broeken, een grijze en een bruine, drie stropdassen en drie paar schoenen: bruine gaatjesschoenen, nette glimmende zwarte en instappers, een complete miskoop, want hij vond alle soorten instappers afschuwelijk.

Hij hing zijn donkerblauwe regenjack aan de stang naast een kort beige jack met een ritssluiting.

Felix kon goed leven met het grootste deel van zijn garderobe, maar het beige jack met ritssluiting zat hem nog steeds dwars. Margaret had het jaren geleden voor hem gekocht bij Marks & Spencer en hij had er stiekem van gegruwd. Felix was geen avontuurlijk aangelegd type, maar hij had nooit gedacht dat hij zo'n bezadigd geval zou dragen. Zo'n geval voor oude mannen. Hij had tientallen jaren lang oude mannen in een

dergelijk jack zien lopen. Vaak met bijbehorende pet en wandelstok. Hij had een vage herinnering aan zijn vader in zo'n jack en mogelijk zelfs zijn opa. Het feit dat Margaret het jack op zijn vierenzestigste kennelijk een geschikt kledingstuk voor hem vond, was best hard bij hem aangekomen.

De ellende was echter dat hij het nu heel vaak droeg! Het was warm, maar niet té. Het kon in de wasmachine worden gewassen en was in een oogwenk weer droog, waarna het er weer als nieuw uitzag. Bovendien paste het bij alles in zijn garderobe, gaf het nette kleding iets nonchalants en zag vrijetijdskleding er juist iets netter door uit. Het was een principekwestie voor Felix geworden. Hij was al tien jaar op zoek naar een geschikt jack om het te vervangen zodra het eindelijk was afgedragen, maar zover was het niet gekomen en Felix behoorde nu eenmaal tot de generatie die er niet over piekerde om iets weg te doen wat nog heel goed bruikbaar was, ook al ervoer hij elke keer dat hij het aantrok een existentiële crisis.

Hij deed de deur van de kledingkast dicht, ging terug naar beneden en bekeek de aflevering van *Cijfers en Letters* die hij die middag had opgenomen.

Mabel blafte naar hem om aan te geven dat ze op de bank wilde worden geholpen.

Van Margaret had Mabel nooit op de bank gemogen, maar na haar overlijden was Felix' houding veranderd in: *Ach, waarom ook niet?* Hij kwam met tegenspuiterende botten overeind om de hond op het kussen naast hem te zetten, maar voordat hij zich zelfs maar kon bukken, sprong ze zelf al op de bank, kroop ze haastig achter hem en vlijde ze zich op zijn warme zitplaats.

'Ga daar eens weg, Mabel,' zei hij streng, maar ze negeerde hem.

'Zeg,' zei hij. Hij gaf haar een zetje. 'Ga op je eigen plek liggen.'

Mabel speelde dat ze doodlag, op één rollend oog na, en Felix slaakte een diepe zucht. Dit was dus *waarom niet*. Wéér

iets waarover Margaret gelijk had gehad. Mabel was een heel vastberaden type en gaf deze specifieke strijd nooit op. Het enige wat belette dat ze elke keer won, was zijn fysieke vaardigheid om haar op te tillen en te verplaatsen. Felix vermoedde dat als Mabel over dezelfde kracht had beschikt, hij nu vanuit de tuin naar *Cijfers en Letters* zou staan kijken, met zijn neus tegen het raam van de woonkamer gedrukt.

Hij liet haar liggen waar ze lag en liep naar de keuken om verder te gaan met de legpuzzel.

Hij had zichzelf altijd als een echte puzzelaar beschouwd en had daarom een bijzonder moeilijk, tweeduizend stukjes tellend sneeuwlandschap met rendieren aangeschaft dat *De bevroren woestijn* heette. Wat een verspilling van geld en tijd... De rendieren waren het probleem niet. Die waren vrijwel compleet. De sneeuw vormde echter wél een probleem. Felix had de vier hoeken af en een groot deel van de rand, plus een paar losse stukken met witte sneeuw of blauwe lucht die eerder door dom toeval dan behendigheid op hun plek waren beland, maar een groot deel van de sneeuw en plukken geel gras lag nog altijd als een uitdagende toendra in de doos. Felix was nu bijna een halfjaar met de legpuzzel bezig en slaagde er zelden in meer dan een paar puzzelstukjes per dag op de juiste plek te leggen. Hij had zichzelf verschrikkelijk overschat, maar gaf niet graag op.

Hij pakte een stukje met een pluk gras op. Het zag eruit als tientallen andere plukken gras, maar hij wist dat dit de pluk gras was die hem nu al weken kwelde. Hij had alle mogelijke opties minutieus uitgepluisd en zelfs met een vergrootglas boven de afbeelding op het deksel gehangen om de kleinste details te vergelijken van het ruige bruine gras en de gladde witte sneeuw aan de voet ervan, maar dit plukje leek wel bij een totaal andere puzzel te horen. Toch bleef Felix er een kwartier lang op broeden voordat hij het opzijlegde voor de volgende dag en een stukje lucht van de luchtstapel pakte. Lichtblauw, zonder opvallende kenmerken, met drie inham-

men en uitstulpingen. Hij wist niet wat de officiële termen waren voor de inhammen en uitstulpingen, en zelfs niet of die wel bestonden, maar zo noemde hij ze. Inhammen en uitstulpingen. Niet dat het er ook maar iets toe deed, want ze zaten allemaal op de verkeerde plek of hadden de verkeerde subtiele tint blauw.

Op de doos stond 8+. Felix snoof laatdunkend.

De telefoon ging over. Hij klakte geërgerd met zijn tong en tuurde met gefronste wenkbrauwen naar de klok.

Het was na negenen, dus het kon alleen Geoffrey maar zijn. Ook vóór negenen werd hij nog maar zelden gebeld, behalve door telemarketeers, en dat waren tegenwoordig bijna allemaal robots. Felix miste de goede oude tijd, toen je nog echte mensen moest afpoeieren.

‘Rob?’ vroeg Geoffrey. ‘Chris houdt ermee op!’

‘Ja, dat heeft hij me verteld,’ zei Felix.

‘Heel jammer,’ zei Geoffrey. ‘We kunnen niemand missen. Er is zoveel werk te doen.’

‘Is dat zo?’ vroeg Felix verbaasd.

‘Natuurlijk. We worden overspoeld met aanvragen.’

‘Overspoeld?’

‘Inderdaad,’ zei Geoffrey. ‘We krijgen wel twintig telefoontjes per week binnen.’

Felix vond het verrassend dat Geoffrey dit lage aantal met ‘overspoeld’ associeerde, vooral omdat hij wist dat niet iedere beller als geschikte cliënt werd gezien. De Exitiers waren opgericht om mensen met een terminale ziekte te helpen die zoveel pijn leden dat hun leven ondraaglijk was geworden. Geoffrey had hem lang geleden verteld dat ze geen mensen hielpen die ‘er gewoon genoeg van hadden.’

Felix was teleurgesteld dat er zo weinig vraag was naar hun diensten, maar ze adverteerden natuurlijk ook niet in de *Gouden Gids*. Hun geheime organisatie was afhankelijk van mond-tot-mondreclame. Hun werk was gebaseerd op intuïtie, vertrouwen en geheimhouding, en het feit dat er slechts twin-

tig telefoontjes per week binnenkwamen, moest haast wel inhouden dat er een veel grotere behoefte aan was.

Hij onderdrukte dus zijn teleurstelling en vroeg: 'En hoeveel Exitiers zijn er?'

'Zeven,' zei Geoffrey. 'Nu nog maar zes.'

Daar keek Felix van op. Hij had geen flauw idee gehad dat ze maar met zo weinig mensen waren. Hij had nooit echt een aantal in gedachten gehad, maar als hij had moeten gokken, zou hij hebben gezegd dat er honderd gelijkgestemde personen over het hele land verspreid zaten. Blijkbaar zat hij er dus helemaal naast. Op een of andere manier had hij zichzelf altijd beschouwd als een klein onderdeel van een veel groter netwerk. Een radertje in een enorme machine. Geen slagschip of gevechtsvliegtuig natuurlijk, maar een stoomlocomotief of een kerkklok bijvoorbeeld. Het viel een beetje tegen dat hij eerder een veertje in een broodrooster bleek te zijn.

Bovendien vond hij het irritant dat hij met 'Rob' werd aangesproken, terwijl Geoffrey slechts zeven namen van zijn waardevolle frontlijn-vechters hoefde te onthouden.

Nu dus nog maar zes.

Opeens drong het tot hem door dat als Geoffrey zijn naam al zou onthouden, dit 'John' zou zijn, wat evenmin de goede naam was, en hij voelde zich op een en hetzelfde moment zowel beledigd als vergevingsgezind. Daar was Felix goed in. Hij had in zijn leven zoveel ingrijpende dingen meegemaakt om overstuur van te raken dat het veel gemakkelijker was geworden om kleine dingen te vergeven.

Geoffrey zuchtte. 'Je zou ervan staan te kijken hoe moeilijk het is om nieuwe vrijwilligers te vinden. Er zijn veel mensen die ons werk steunen, maar er zijn er maar heel weinig die het ook zelf willen doen. En de meesten van degenen die het wél zouden willen doen, zijn gewoon niet... geschikt.'

'Daar kan ik me wel iets bij voorstellen,' zei Felix.

'Precies,' zei Geoffrey. 'Je kunt in een situatie als deze niet voorzichtig genoeg zijn.'

‘Dat spreekt voor zich,’ zei Felix. ‘Met wie ga ik vanaf nu samenwerken?’

Exitiers werkten altijd in tweetallen. Volgens Geoffrey was dat omdat ze elkaar dan emotionele steun konden geven, maar Felix, accountant in hart en nieren, vermoedde dat het was om te voorkomen dat iemand iets jatte. Hij had bijna altijd samengewerkt met Chris. Alleen tijdens zijn eerste opdracht was hij gekoppeld geweest aan een opgewekte vrouw van middelbare leeftijd die Wendy heette en die kort daarna zelf was overleden. Geoffrey had hem verteld dat ze tijdens een yogales in een snoepje was gestikt, wat Felix zo bizar vond dat het wel waar móést zijn.

‘Dat regel ik wel,’ zei Geoffrey. ‘Ik laat het je nog weten.’

‘Bedankt, Geoffrey.’

‘Een fijne avond nog, John.’

Felix legde de hoorn neer en riep naar de huiskamer: ‘Mabel, tuin!’